

CONCORD Sveriges Anti-korruptionspolicy och åtgärdsplan

Antagen

Denna policy är bekräftad av CONCORD Sveriges styrelse den 2017-11-06.

Definition

CONCORD Sverige ansluter sig till Transparency Internationals definition av korruption:

När någon – organisation, institution, företag eller individ – tillförsäkras sig otillbörlig vinning genom sin ställning. Vinningen kan inkludera ekonomiska såväl som andra fördelar, exempelvis ökat inflytande, förbättrat rykte, politiskt erkännande, väljarröster och sexuella eller andra tjänster. Sådana fördelar kan erhållas i utbyte mot exempelvis mat, husrum, skydd eller annat. Korruption kan även utgöras av underlåtenhet att vidta en åtgärd, exempelvis att inte anmäla en misstänkt person.

I begreppet korruption ingår sådana företeelser som mutor och bestickning, utpressning, favorisering och nepotism, jäv, svindleri och förskingring. Även försumlighet och vanskötsel kan vara en form av korruption. Korruption är en form av maktmissbruk.

Omfattning

Policyn gäller i all verksamhet som CONCORD Sverige bedriver och tillämpas av anställda, förtroendevalda och anlidade konsulter.

Varför korruption skadar verksamheten

Korruption medför negativa effekter på flera nivåer. För samhället utgör korruption ett allvarligt hinder för social och ekonomisk utveckling och drabbar särskilt de redan fattiga. Politiska och demokratiska system demoraliseras, respekten för mänskliga rättigheter undermineras, resursfördelningen och konkurrensen snedvrids. För en individ som utsätts för, eller utför, korruption kan det bli en form av maktmissbruk som kan likställas med övergrepp och kränkning. För utvecklingsarbetet innebär korruption mindre effektivitet och i förlängningen att fattiga och utsatta människor inte nås av insatserna.

För svenskt utvecklingsarbete, CONCORD Sverige och våra medlemsorganisationer kan korruption innebära att medborgarnas förtroende och givande minskar. Korruption är en del av många människors vardag och vi måste alltid vara medvetna om att vi i Sverige inte är förskonade från denna far-sot.

Risker och varningssignaler vid korruption

- Omfattande kontanthantering i en organisation eller ett projekt.
- Nära vänskapsband mellan kolleger och/eller representanter för de avtalande parterna.
- Att kontrollen av hur regelverk och dokumentation efterlevs ersätts av ett alltför stort förtroende för medarbete, förtroendevalde eller konsulter.
- Bristande interna rutiner, policyer och regler.
- Bristande transparens i organisationen eller projektet.
- Otydliga strukturer för ansvarsfördelning och ansvarsutkrävande i organisationen eller i projekt.
- All makt är samlad till en eller ett fåtal personer i organisationen.
- Organisationen gör inga konsoliderade årsredovisningar.
- Ekonomiansvarig har otillräcklig kompetens.
- Frågor besvaras undvikande.
- Tidspress för att behoven sägs behöva mötas omedelbart.
- Tips och rykten om otillbörligheter kommer från olika, från varandra oberoende, håll.

Åtaganden för CONCORD Sverige

Genom att bedriva ett systematiskt antikorrupsionsarbete vill CONCORD Sverige skapa kunskap om och främja förebyggande åtgärder där misstag försvåras, fel kan spåras och relevanta åtgärder vidtas.

CONCORD Sverige har som grundläggande princip att aldrig acceptera korruption, samt att alltid agera och informera vid misstanke om korruption. För att bekämpa korruption är följande grundläggande principer viktiga:

- **Transparens** – Genom insyn i verksamheten stärks kontrollen och förtroende skapas gentemot såväl anställda, givare och samarbetspartners som till de människor som verksamheten är till för.
- **Ansvarsutkrävande** – För att kunna bekämpa korruption är det nödvändigt att ansvariga personer kan ställas till svars för sina handlingar av de personer/grupper som gett dem förtroendet att leda verksamheten eller genom rättsliga instanser.
- **Deltagande** – Att medlemmarna/målgruppen har ett verkligt ägandeskap och inflytande över alla relevanta processer i arbetet är en förutsättning för att det i praktiken ska vara möjligt att bekämpa korruption.

CONCORD Sverige ska se till:

- att anställda, förtroendevalda och anlidade konsulter har tillräcklig kunskap om antikorrupsionspolicyn och att den tillämpas i verksamheten.
- att ha en öppen och transparent miljö när det gäller policyer, strategier, planer, beslut, rapporter och finansiella frågor. CONCORD Sveriges styrdokument ska finnas tillgängliga för anställda och medlemsorganisationer.
- att våra avtal, mallar och andra relevanta dokument ska anpassas så att de tar hänsyn till, underlättar och stöder arbetet med att bekämpa korruption.
- att dokumenterade rutiner, handledningar, blanketter och avtal som bidrar till att motverka korruption är kända och används inom organisationen.
- att det finns tydliga rutiner och system för att hantera misstänkta fall av korruption.

Åtaganden för anställda, förtroendevalda och anlidade konsulter

Anställda, förtroendevalda och anlidade konsulter skall:

- verka för demokratiska processer präglade av deltagande och transparens.
- bedöma korruptionsrisker vid framtagande av rutiner, delegations- och attestordning, avtal, verksamhets-, program- och projektplaner inklusive budgetar.
- säkerställa att planerad verksamhet har tydligt formulerade syften, förväntade resultat och aktiviteter samt rutiner för uppföljning.
- lära av erfarenheter och kontinuerligt förbättra samarbetsformer och rutiner.
- för insatser som innebär hantering av medel bedöma berörda parter kapacitet att hantera bidraget på ett tillfredsställande sätt.
- i fall av gåvor till och från samarbetspartners och leverantörer se till att gåvorna endast representerar ett symboliskt värde.
- vid mottagande av gåvor göra klart att man tar emot dem å CONCORD Sveriges vägnar.
- inte förbinda organisationen, varken finansiellt eller på annat sätt, såvida detta inte ligger inom ramen för dennes beslutsbefogenheter.
- med omsorg hantera medel och material som anförtrotts denna och vara beredd på att under hela sitt uppdrag kunna redogöra för såväl finansiella medel som eventuellt materiel.

Tillämpning och uppföljning av anti-korrupsionsarbetet

CONCORD Sveriges kanslichef har ansvar att samordna och följa upp implementeringen av antikorrupsionspolicyn och relaterad åtgärdsplan. Kanslichefen ska även ta emot och hantera inkomna tips och samordna pågående ärenden. Den som rapporterar en misstanke ska skyddas från negativa påföljder p.g.a. detta. Hanteringen ska dokumenteras och ingå i vårt ordinarie arbete med verksamhetsplanering och uppföljning.

Varje anställd, förtroendevald och anlidad konsult ansvarar för att tillämpa policyn i verksamheten/uppdraget vilket inkluderar att vara vaksam på och uppmärksamma och rapportera misstänkt korruption till kanslichef.

Vid misstanke om korruption ansvarar kanslichefen, efter avstämning med styrelsens ordförande, för att fatta beslut om utredning och polisanmälan och/eller andra åtgärder vid misstänkta eller upptäckta fall av korruption. Om beslut fattas om utredning och/eller annan åtgärd skall vår huvudfinansiär Sida

Svenska & europeiska CSO:er för global utveckling
Sverige

skyndsamt informeras. Om berörda medel kommer från en annan extern finansiär bör även denna skyndsamt informeras. Berörd personal kan också bli inblandade i utredningen av misstänkt korruptionsärende. Styrelsen och kommunikationsansvarig ska omedelbart informeras om ärendet.

I de fall när misstänkt korruption inkluderar kanslichefen sker rapportering direkt till föreningens ordförande. Hen ansvarar i dessa fall också för samordning, uppföljande och utredning samt åtgärdsplan. I de fall som misstänkt korruption även inkluderar ordförande sker rapport till och ansvar för samordning, uppföljande och utredning samt åtgärdsplan av annan firmatecknare.

Åtgärdsplan vid misstanke om korruption

Om misstankar om korruption kommer till anställds, förtroendevalds eller anlita konsults kännedom eller om de upplever att det finns varningssignaler om oegentligheter är det viktigt att de snarast rapporterar till kanslichef.

För att få mer information om det misstänkta händelseförloppet kan kanslichef tillsätta en utredning. När misstankarna är riktade mot person eller händelseförlopp som är starkt kopplade till vår verksamhet och roll bör kanslichef tillsätta en oberoende utredning, så att det är någon utifrån som granskar de misstänka oegentligheterna. Ofta kan en revisionsfirma vara bra att anlita för denna typ av uppdrag, särskilt om misstanken avser ekonomiskt motiverad korruption. När någon utomstående anlitas är det viktigt att formulera ett tydligt specifikt uppdrag och att rapportering innehåller tydliga slutsatser och rekommendationer. Rapporteringen från utredningen skall inkludera en åtgärdsplan med deadlines och ansvariga personer.

Om oegentligheter har begåtts är det viktigt att agera och vidta åtgärder. Exempel på detta kan vara att återkräva pengar som försvunnit, att avbryta eventuella samarbeten och varna andra, samt att göra en polisanmälan mot den som har begått ett brott. Det är också viktigt att fastställa vilka brister som finns i styrningen och kontrollen i verksamheten.

Om CONCORD Sverige trots oegentligheter vill fortsätta ett samarbete är det viktigt att fastställa vilka förändringar som ska genomföras och vem som är ansvarig för dessa innan samarbetet fortsätter samt att införa nya kontrollmoment för att minimera risken för att samma problem uppstår igen.